

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Gész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Kihallgatások Ischlben.

Ischl, aug. 22. A király, aki ma hajnalban vadászatot volt, délelőtti tíz órától kezdve a következő személyiségeket fogadta az itt közölt sorrendben: *Pitreich* közös hadügyminisztert, *Fejérváry Géza* báró miniszterelnököt, *Gautsch* báró osztrák miniszterelnököt és *Goluchowski* gróf külügyminisztert. A kihallgatások délutáni egy óráig tartottak.

Ma *Burián* báró közös pénzügyminiszter is ideérkezik és délutánra *Kosel* osztrák pénzügyminiszter érkezése van jelezve. Délután a két miniszterelnök és az összes közös miniszterek Ischlben lesznek és valószínűleg közös miniszteri értekezletet fognak tartani.

Kombinációk.

Budapest, aug. 22. Politikai körökben az ischli események izgatják a kedélyeket, de délig csak az az egy tény volt ismeretes, hogy a király *Fejérváry Géza* báró miniszterelnököt kihallgatáson fo-

gadta. Mindaz, amit az ischli miniszterjárásról a hírlapok eddig irtak, merő találgatáson alapul.

A képviselőház feloszlatásának híre.

Budapest, aug. 22. Nagy feltűnést keltett politikai körökben a *Pester Lloyd* mai számában szárnyra bocsátott hír, hogy a képviselőházat szeptember 15-én feloszlatják, de kiderült, hogy ez is csak pusztá kombináció.

A katonai behívások.

Budapest, aug. 22. A hivatalos lap a honvédelmi miniszter rendeletét közli, melylyel elrendeli, hogy a katonai behívók kézbesítése további rendelkezésig posta útján történjék. Ezzel kapcsolatban megjegyzi a miniszter, hogy a meghatározott időtartamra fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok és póttartalékosok önként értetődőleg csak fegyvergyakorlatra hivatnak be és törvényellenes visszatartásukról szó se lehet.

Az orosz forrongás.

A lengyelek elégedetlenek.

Varsó, aug. 22. A forradalmárok a csári ukáz több példányát nyilvánosan

elégették. A lengyelek közt óriási az elégedetlenség. A vidékről is aggasztó hírek érkeznek. A Varsó melletti Mlozinyban nyolczvan forradalmár és egy kozák-őrjárat közt összeütközés volt, melynek folyamán tíz forradalmár elesett.

Utsai harcok.

Varsó, aug. 22. Czenstochauban *Wielowicz* csendőrmestert nyílt utcán egy revolverlövessel leterítették. Midőn néhány rendőr a merénylőt le akarta tartóztatni, a hirtelen összecsozdult néptömegből több revolverlövést intéztek a rendőrökre. A lövések két rendőrt megölték, többeket megsebesítettek. A merénylőnek a zavarban sikerült elmenekülnie.

Ostromállapot Kurlandban.

Mittau, aug. 22. A kurlandi kormányzásban kihirdették az ostromállapotot. A kormányzói hatalmat a huszadik hadtest parancsnoka vette át.

A háború.

A hadviselő felek hadereje.

London, aug. 22. A *Times* mandzsuriai tudósítója a hadviselő felek csapatainak létszámáról a következő adatokat közli: Beleszámítva az orosz hadsereghez

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A hajdisz.

Irta: *Jean Madeline.*

A kis szőke Fossier asszony a fodrászt várja. Fossier asszony vidám asszonyka, kinek gömbölyded arcát mély gödröcskék díszítik. Ma még a rendesnél is vidámabb, mert ma bál lesz az alprefektusnál. Képzeltető, hogy tizenegy nap óta összes gondolkodását és tevékenységét ez az esemény veszi igénybe. A kenységét ez az esemény veszi igénybe. A szabónót sietésre kellett nógatni, a keztyűket tisztítani, az új táncokat gyakorolni kellett — minő izgalmak! Ily körülmények között határozta el magát arra, hogy Francisszal fogja magát fésültetni.

Francisszal! A páratlannal! Ez valóságos esemény! Noha Fossier asszony még sohasem próbálta, mégis meg volt győződve, hogy fésülni csak Francis tud igazán! A társaság összes hölgyei vetekednek érte. Különösen ma. Mindegyik részére bizonyos időpontot kellett meghatározni. kora reggeltől a bál kezdetéig.

Es akár tetszett, akár nem, némelyiknek a legalkalmatlanabb időpontokat kellett elfogadni. Így esett meg, hogy a jegyző neje reggel nyolcz órakor és az elnöknő este tízkor jutott a fésüléshez. Fossier asszonyra egy órakor került a sor. Déli egy órakor, hogy este a bálba mehessen.

Már csaknem két óra volt, amikor csengettek és monsieur Francis lihegve rohant be Fossier asszonyhoz. Úgyesen és gyorsan bontotta ki a fonatokat, megsimította a haját, két-felét osztotta és úgyesen feltűzte, közben ke-

nyeret vett ki a zsebéből és sietve beleharapott.

— No igazán, ez már sok a mai napra. Még nem is volt időm a reggelizésre. És csevegni kezdett: «*Germaine* asszony ma egy csipkével borított sárga ruhában fog megjelenni — *Hermance* kisasszony igazán pompás ruhákat készítet. Az alprefektus urhoz naponta nagy ládák érkeznek Párisból. A füzértáncz nagyszerű lesz.» — No még egy tüt, ide is. — Így. — A művész néhány lépést tesz hátra, hogy minél jobban megcsodálhassa.

— Nagysád igazán elragadó! Teljesen meg lehet elégedve. — Komoly hangon tette hozzá: — Csak arra kérem nagyságos asszonyomat, kegyeskedjek vigyázni és mennél nyugodtabban maradni, hogy a haja így maradjon!

És aztán oly gyorsan, mint ahogy jött, elsietett.

A kis Fossier asszony megnézte magát a tükörben. Egészen megváltozott. Vajjon szebb volt-e, mint rendszeren? Ugy tetszett neki, mintha e szővevényes építkezés nem is illene az ő arcához. Nem jobban illettek-e mosolygó arcához a nehéz fonatok, melyeket reggelenként mindig sajátkezűleg tűzött fel? De nem merete magának bevallani, hiszen Francis fésülte.

Fossier asszony most már szent kötelességének tartotta Francis műremekét megőrizni. E gondolat nyugtalansággal s egytálla méltósággal töltötte el. Mereven ült le egy székre és nem mert megmozdulni. Az óra felhármat ütött és Fossier asszony arra gondolt, hogy neki tíz óráig így kell ülnie. Az ujján olvasott, egy, kettő, három, négy — hét órát. Hét óra hosszáig kell nyugodtan ülnie, egy oly étnék asszonynak, mint ő!

Mivel üsse agyon az időt? Már fél óra óta ült így. Valami nyugodt foglalkozást keresett, kezi munkát, vagy varnivalót, de nem talalt. És a bálra való gondolkodás nem engedett neki türelmet szokásos foglalkozásainak végzéséhez. Most alaposan szemügyre vette a képeket, melyek a szobát díszítették. Még sohasem nézte meg őket ilyen részletességgel. Aztán olvasáshoz fogott, de csak lapozott a könyvben és csakhamar félretette.

Négy óra. Még hat óra van hátra. Fossier asszony unatkozni kezdett. Már esteledik, de senki sem hozza a lámpát. Szólítja a leányt. . . . Senki sem válaszol. Legjobban szeretné ugyan a lámpáját maga rendbe hozni, mint oly gyakran szokta, de nem meri.

Percről-perczen nehezebben esik a tétlenség. Már egészen elkedvetlenedett. Rendszerint vidám, szép arcára komor redők lopódtak. Máskor barátságos-hangja rideg és barátságtalan lett, amidőn a leányhoz beszélt, ki végre visszaérkezett.

Ez nem tudja a barátságtalan bánásmódot megfajteni. Ugyan mi baja van a nagyságának? Arca egészen más mint rendszeren, talán a szíve is megváltozott?

Igen, a szíve is megváltozott, mert amidőn a kis Jacques, a két éves baba, szokása szerint meg akarja ölelni, hogy jó éjt kívánjon és még egy kicsit az öleiben is szeretne mázskálni, Fossier asszony hevesen visszalöki. A kicsi keserves sirásra fakad, mire a leánynak a másik szobába kell őt vinni.

Fossier asszony egyedül ül az asztalhoz, egyesegyedül, mert férje ma csak későn jön haza. Egy falatot sem tud lenyelni. És amidőn megjön, a kis menyecske zokogva

érkezett segélycsapatokat, annak jelenlegi állománya 590 zászlóalj. Hogyha valamennyi zászlóaljban az előirt létszám megvan, úgy *Linevics tábornok körülbelül hatszáz ezer emberrel rendelkezik.* A japánok haderejét a tudósító egy millió emberre becsüli.

Az oroszok bekerítése.

London, aug. 22. A *Daily Telegraph*-nak jelentik Tokióból: A mandzsuri japán hadsereg rendkívül jelentékeny megerősítést kapott. *A japánok már megkezdtek a mozdulatokat az oroszok bekerítésére.*

Szahalin szigete.

London, aug. 22. A *Times* tegnapi számában kimutatja, hogy mily előnyei volnának egy kompromissumnak, amely a háborúnak véget vetne. Oroszország átengedné Szahalin szigetét és Japánnak kellene mondania a hadikárpótlásról. A japánok elfoglalták Szahalint, de nem mondhatják még, hogy azt tökéletesen birják. Télen Szahalin szigete a befagyott tenger útján összefügg ázsiai Oroszországgal, míg Japántól a nyílt tenger állandóan elválasztja. Ha a háboru két-három télen át tovább folya, az oroszok, mint azt már megtették, a szigetet hajóraj segítségével nélkül is megtámadhatnák. Így Szahalin annak az állandó alternatívának volna kitéve, hogy nyáron japán, télen pedig orosz kézben volna.

A béketárgyalás.

London, aug. 22. A *Daily Mail* tokiói tudósítója azt jelenti, hogy míg a katonai körökben a béke megkötését nem tartják valószínűnek, addig *diplomáciai körökben annak közeli megkötését a legnagyobb bizalommal várják.* A *Chuno*

veti magát a karjai közé. A férj szeliden vigasztalja:

— Nos, gyermekem, mi a baj? És Fossier asszony lassanként ismét visszanyeri nyugalmát és szemébe régi napderűs mosolygása visszatér. Egyszerre felsikolt:

— Jaj Istenem, mit tettem!

— Mit? kérdezte férje meglepetten. Fossier asszony egy ugrással a tükör előtt terem.

— A hajdizsem!

A szegény hajdizs! Teljesen fel volt borzolva.

— Vége, vége mindennek!

— No várj csak, kicsikém, — szölte a férj gyengéden, — én rendbehozom. Majd meglátod, hogy érték hozzá.

Fossier asszony vállfűzőben a tükörhöz ül és férje, mint megígérte, hozzáfog a fésüléshez. Kezébe veszi a hosszú, szőke fűrtököt. Talán az ibolyák párologják ki e kábító illatot?

Az alprefektus ur és neje már fogadják a látogatókat, a zene már felhangzik, már táncolnak... itt a legfőbb ideje... de a férj nem siet. Szemei a menyecske fehér nyakára és csodaszép vállaira tapadnak. Kezei a nőcske karjait simogatják és remegnek...

Mily édesen illatoznak az ibolyák. És a férj lehajol és mélyen szemébe néz a feleségének.

Nem ugyanaz a sajátságos fény csillog benne, mint az övében? És mélyebben hajol le hozzá és halk hangon kérdi:

— Nagyon szeretnél abba a bálba elmenni?

Összerezzenve szorosabban simul hozzá az asszony:

— Nem, édesem, maradjunk inkább itthon...

Simbun című lap portsmouthi táviratot közöl, mely szerint a béketárgyalások tejleménye arra enged következtetni, hogy *a végleges béke tíz napon belül létrejön.*

Amerika szaporítja katonaságát.

Berlin, aug. 22. Washingtonból jelentik, hogy a hadügyminisztérium a kongresszustól meghatalmazást fog kérni, hogy a tényleges szolgálatban levő rendes csapatok létszámát *250.000 emberre egészítse ki.* A katonaság jelenlegi tényleges létszáma körülbelül 150.000 ember.

Véres osata egy szerkesztőségben.

Kassa, aug. 22. Az itt megjelenő *Kassai Hírlap* című napilap egy cikket közölt, amelyben megírta, hogy egy *Rosenfeld* nevű voltcsendőr, aki most mint tartalékos van behíva, a legénységi szobában *Habt Acht!* helyett *Vigyázz!*-t vezényelt, amiért a szobába belépő *Bordics hadnagy szigorúan megdorgálta és ezredkihallgatásra rendelte.* A nevezett lap ezért megtámadta *Bordics* hadnagyot, aki emiatt ma délelőtt tíz órakor *Sartori* nevű hadnagy társával felkereste a szerkesztőséget és felelősségre vonta *Seress* Imrét, a lap szerkesztőjét.

Seress Imre kijelentette, hogy a cikket elvállalja a felelősséget. Erre *Bordics arczúgította Serest, aki nyomban viszonzta a pofont.* Dulakodás közben mind a ketten a földre zuhantak, de *Bordics felugrott és kardot rántva támadt rá Seressre, aki viszont revolverét sütötte a hadnagyra.* A golyó a hadnagy kardszijjáról pattant vissza.

A dulakodás zajára berohant a szobába a nyomdászemélyzet és *Klein Lipót nyomdász egy festékesdobozt vágott Bordics hadnagy fejéhez.* Erre *Sartori* hadnagy, társának védelmére kelve, *kardot rántott és Klein hasába döfte.* Irtózatos dulakodás keletkezett ezután, amelyben *valamennyi résztvevő véres sebeket kapott.* Végre megérkezett a rendőrség és szétválasztotta a verekedőket.

Bordics hadnagyot és *Klein Lipót* nyomdászt, akik *súlyosan megsebesültek,* a kórházba szállították. *Seress* Imre szerkesztő *a fején és a kezén sérült meg.*

Az eset városszerte óriási izgatottságot keltett. A kassai hírlapírók ma délután gyűlést tartanak, hogy a teendő lépéseket megbeszéljék.

Elsülyedt hajók kiemelése.

Egyike a legérdekesebb és mostanában legaktuálisabb kérdéseknek, hogy miképpen és mikor lehetséges elsülyedt hajókat a felszínre hozni? Ismeretes, hogy Port-Arturban a kapituláció előtt számos hadihajót süllyesztettek el az oroszok, amelyeknek kiemelésén most dolgoznak a japánok. Hogy miképpen történik ez, arról keveset tudunk, mert a japán sokkal zárkózottabb nép, hogysem az eredményeket közölné.

Hir szerint a japánok azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy elzárják a kikötő bejáratát, kiszivattyúzzák a kikötőmedence vizét és úgy juttatják szárazra az oroszok elsüllyesztett hajóit. A terv kivitele nehéznek és költségesnek látszik ugyan, de ha megfontoljuk, hogy az elsüllyesztett hadihajók száz milliónál jóval nagyobb értéket képviselnek, a kiszivattyúzás terve nem is olyan bizarr, mint amilyennek

első pillanatra látszik. Ha lehetséges még az elsüllyesztett hajóóriásokat jókarba helyezni, akkor kétségtelenül érdemes néhány száz-ezer koronát a medence kiszivattyúzására költeni.

Az elsülyedt hajók kiemelése a legnehezebb műszaki föladatok egyike. Három fő-tényezőt kell itt számításba venni. Először a víz mélységét, másodsor a fenék-talaj minőségét és harmadsor a hajó állapotát. Ötven méternél mélyebben nem lehet az elsülyedt hajó kiemeléséhez szükséges buvármunkákat végezni. Ott a víznyomás már öt légkörnyomásnak felel meg, s ebben nehéz munkát végezni lehetetlen. A buvárok munkaképessége már 25—30 méternél mélyebb vízben megszűnik.

Nyílt tengeri útközében elsülyedt hajók kiemeléséről szó sem lehet. A mi száz méterre hever a víz alatt, az mindörökké elveszett. Eppen ezért nincs is arra szükség, hogy a már-már ellenséges kézre jutott hadihajót légberöpítse a parancsnok; elég, ha megnyitja a fenékhajót és hajójával együtt szép lassan leereszkedik a tenger tenekére. Sekély vízben természetesen a lövészer-kamara fölrobbantása a süllyesztés egyetlen módja, s ha az oroszok a port-arturi kikötőben ezt a módszert követték, akkor a japánoknak nem sok hasznuk lesz az elsülyedt orosz hadihajók tervezett kiemeléséből.

Sziklás tengerfenék kedvez a hajókiemelés munkájának. A főnyes talaj ellenben nagyon megnehezíti. A homok pár nap alatt úgy eltemeti az elmerült hajót, hogy azt többé fölszínre hozni nem lehet. A mi a tenéken heverő hajó állapotát illeti, ennek olyannak kell lennie, hogy sérüléseit még a víz alatt kijavíthassa a buvár; máskülönben a hajót fölszínre hozni nem lehet. Kettétörött, vagy erősen megsérült hajó végleg elveszetteknek tekinthető.

Másként áll a dolog természetesen a folyóvizeken, ahol a hajók kiemelésénél ritkábban van buvármunkára szükség. Sőt legtöbb esetben a rakomány kiszedése is elégséges arra, hogy az üressé vált fahajó a víz színére föl-emelkedjék. Máskülönben lánczczal szokásos az elsülyedt folyamhajókat kiemelni, miután alul erős vízszaggal a mederbe vajt ágyazatukat megbolygatták. A kiemelés munkája azonban a folyókon sem könnyű. Nagy óvatosságot követel s még emellett is nem ritkán esik meg, hogy a fenékről fölszabadított hajó emelés közben törik ketté. Tudjuk azonban, hogy akárhány esetben teljes lehetetlen volt elsülyedt hajót kiemelni a Dunából. Képzeltető már most, milyen nehézséggel jár egy vasból épült nagy hajónak a tenger tenekéről való fölszínrehozatala. Itt sem a könnyítés nem segít, sem pedig a lánczczal való emelés nem jöhet alkalmazásba. A kiemelés itt csakis buvármunkával lehetséges az esetben, ha sikerül a hajó összes üregeit vizet kiszivattyúzni s ezáltal lehetővé tenni, hogy a hajó mintegy magától a víz fölszínére emelkedjék.

A víz alatt dolgozni rendkívül nehéz. A hajó összes részeinek víz- és légmentes elzárása nagy föladat s azt a legpontosabban kell végrehajtani. De ez nem minden. A hajót föl is kell szabadítani a tenékről, melybe beagyazódott. E célból erős szivattyúk segédelmével szivják és vízszaggal föcskendezik a homokot, főnyet vagy iszapot a hajóról és a hajó körül. Ha meg van dőlve, kalciumkarbiddal bélelt s a víz alatt fölfúvódó tömlőket alkalmaznak s ezek segítségével állítják kellő helyzetbe a hajót. A tömlőkben fejlődő acetilén uszóbölyögökké változtatja a tömlőket; még eddig azonban nem sikerült e tömlőkkel hajót a vízből kiemelni. Csakis kellő helyzetbe lehet így hozni a hajót a víz alatt.

A kiemelés munkája voltaképpen szivattyúzásból áll s mialatt a szivócsó a hajó belsőjéből a vizet szivja, azalatt egy másik cső levegőt ereszt le a kiszivattyúzott víz helyébe, míg egyszer csak lebegő helyzetbe kerül a hajó és lassankint emelkedni kezd. Ha a hajó a víz színére emelkedett, a szivattyúzást mindaddig folytatják, míg a hajó üregeiben víz van; aztán nagy elővigyázattal dokkba vontatják a megmentett járóművet.

Mindez, így leírva, talán nem is látszik valami nagyon nehéz földadatnak. De a gyakorlati kivitele mindenek rendkívül bajos, csaknem lehetetlen. Ha feltételezzük is, hogy a buvárok munkája, a hajó hézagainak tömítése, a hajófenék fölszabadítása és a hajónak egyenes helyzetbe való állítása jól sikerül, hogy a gőzszivattyú kitűnően működik és semmiféle baleset sem zavarja a kiemelés munkáját, azért még a hajó belsejében is fenyegethet veszedelem.

A gőzszivattyú kiszivattyuzza a hajó belsejéből a vizet, amelynek helyébe másik csövön levegőt vezetnek. Ha a vizet levegő cseréli föl, a hajótest lebegő helyzetbe jut. Ha most már fölteszszük, hogy a hajó például husz méternyire van a víz alatt, akkor is e mélységben a víz oldalnyomása két atmoszférára. A hajó belsejét a rendes egy légkörnyomású levegő tölti meg, míg kívülről a víz négyszögmetereknél huszezer kilogrammnyi súlyral nehezedik rá. Erre a túlnyomásra ritka hajófal az, amely össze nem roppan. Csak tíz méter mélyen is tízezer kilogramm négyzetméterenként a nyomás, tehát még kis mélységekben is megvan a hajó összeroppanásának veszedelem. Ez ellen újabbán úgy védekeznek, hogy erős légszivattyúval levegőt nyomnak az elzárt hajótestbe, mely a vizet kiszorítja. A vizet külön cső vezeti el. A levegőt annyira komprimálják, hogy körülbelül ellensúlyozza a víz nyomását és így a fal tehermentes. Csakhogy a gyakorlatban ez az eljárás sem bizonyult teljesen jónak, a veszedelem megvan és egy-egy elsüllyedt hajónak a kiemelése még ma is ritka nagy dolog.

KÜLÖNFÉLE.

— **Városi képviselői székek üresedésben.** *Duimich* Emil halálával ismét megürült egy szék a városi képviselőtestületben és egyuttal a jogügyi bizottságban, melynek az elhunyt szintén tagja volt. Jelenleg öt városi képviselő hely van üresedésben *D'Andre* Péter, *Ossoinack* Lajos lovag és *Duimich* Emil városi képviselők elhalálása s *Celligoi* Venczel és *Garoffolo* Izidor dr. városi képviselők lemondása következtében.

— **Szabadságon.** Megirtuk néhány nap előtt, hogy *Roadiger* Ernő révkapitány, miniszteri osztálytanácsos, ötheti szabadságra utazott. Távolléte alatt nem *Sablich* Modeszt révbiztos — mint téves értesülés alapján írtuk, — hanem *Celligoi* János révkapitány helyettesíti.

— **A kivándorlás.** A ma reggeli vonattal 200 kivándorló érkezett városunkba; így a most itt tartózkodó kivándorlók száma körülbelül 1400-ra rug. Ma este, valamint holnap még néhány száz utas fog városunkba érkezni és innen a csütörtökön déli tizenkét órakor New-Yorkba induló *Pannonia* Cunard-gőzessel elutazni.

— **Duimich Emil halála.** A Strassoldóban tegnapelőtt elhunyt *Duimich* Emil városi képviselő halála alkalmából *Vio* Ferencz dr. polgármester a gyászoló családhoz részvétáviratot intézett és elrendelte, hogy a városházán a gyászlobogót tüzzék ki. *Rauschel* Ferencz, az elhunyt sógora, koszoftu helyett a tengerészkapitányok klubjának segélyalapja javára harmincz koronát adományozott. *Duimich* temetése tegnap délután ment végbe nagy részvétellel Strassoldóban.

— **Horvát szocialisták a magyarságért.** A Zágrábban élő magyar vasutasok a múlt héten gyűlést akartak tartani, de a rendőrség kijelentette, hogy csak horvátul, németül vagy szerbül szabad beszélni, magyarul nem. Így a gyűlés elmaradt. A zágrábi szocialisták horvát nyelvű lapja, a *Slobodna Rias* ezért élesen megtámadta vezércikkében a rendőrséget s követelte, hogy Zágrábban magyar nyelvű gyűlést is szabad legyen tartani. A rendkívül erélyeshangu cikk miatt a lapot a rendőrség elkobozta és sajtópört indított ellene a hatóságok megsértése miatt.

— **Hajók forgalma.** Tegnap érkezett kikötőnkbe a *Mária Valéria* Lloyd-gőzös Kobeből különféle árukkal és az *Urano* Lloyd-gőzös *Braticsevics* kapitány parancsnoksága alatt Argentínából. Az *Urano* dohány- és kávérakományt hozott Fiume és Trieszt számára. Az előirt orvosi vizsgálat után a hajóknak megadták az engedélyt a kirakodásra.

— **Albán zarándokok Fiumében.** A napokban Zárából a *Kerka* gőzösn 130 albán férfi és nő érkezett ide. Az albánok a terzattói templomba zarándokoltak, ahol misét és szent beszédet hallgattak. A zarándokok múlt szombaton utaztak vissza.

— **Német katonák Triesztben.** *Kielből* jelentik: A tengerész-nyolcvan ember mozgószolgálatát, hogy Német-Keletafrikába küldjék. Az egész csapat Triesztbe indul, ahol e hó 28-án szállnak az őket Afrikába szállító hajóra.

— **A kőolajfinomító gyár új építkezései.** A helybeli kőolajfinomító gyár a múlt héten kérvényt adott be a rendőrséghez, mint elsőfoku iparhatóságához aziránt, hogy a kikötő területén két új petroleumtartályt és egy raktárpéületet állíthasson fel. A tegnapi megejtett helyszíni szemlén az elsőfoku iparhatóság kebeléből kiküldött bizottság a gyár kérelmének, miathogy az ellen kifogást senki sem emelt, helyt adott.

— **Nemzetközi művészeti kongresszus Velenczében.** Az idén szeptemberben nemzetközi művészeti kongresszust rendeznek Velenczében. A kongresszus szeptember 21-től 28-ig fog tartani és a nemzetközi bizottság, amely élén áll, már erősen működik az előkészítésén. A bizottság elnöke *Grimani* velencei polgármester, tagjai az egyes államok részéről a következők: *Olaszország:* Beltrami Luca, Brito Camillo, Croce Benedetto, Ricci Corrado, Sacconi Giuseppe; *Magyarország:* Radics Jenő; *Ausztria:* Roller Alfréd; *Németország:* Lichtwark Alfréd, Thode Henrik, Tschud Hugó; *Nagybritánia:* Sir Richmond William Blake, Gosse Edmund, Rosetti William, Webb Aston, Lord Windsor; *Belgium:* Buls Charles, Lemonnier Camille, Maus Octave, Picard Edmond; *Egyesült-Államok:* Berenson Bernhard, Taft Lorado; *Franciaország:* Agnard Eduard, Bénédite Leon, Berger Georges, de la Sizeranne Róbert, Mart Roger; *Hollandia:* Zilcken Philipp; *Svédország:* Boberg Fer'inánd. — A kongresszus tárgysorozata négy főcsoportra oszlik, amelyek külön-külön kerülnek tárgyalás alá: 1. A nemzetközi kiállítások és művészeti pályázatok ügye. 2. Művészeti nevelés. A művészeti kultúra intenzívvé tétele. 3. Művészet a mindennapi életben. A szép eszméjének összehangzása hozatala a modern étellel. Az esztetikai kérdés viszonya a szociális kérdéshez. 4. A művészi tulajdon nemzetközi védelme. — A kongresszussal kapcsolatban több kisebb kiállítást is rendeznek Velenczében, végezetül pedig a kongresszus tagjai kirándulásokat rendeznek Velence és környéke műemlékeinek és műkincseinek megismerésére. A kongresszusra vonatkozólag minden tekintetben felvilágosítást nyújt a kongresszus titkári hivatala Velenczében.

— **Talált értéktárgyak.** *Lágel* Frigyes, a Fiumei Magyar Kör elnöke, tegnapi este a Deák-korzón sétálva, egy elegáns bőrtáskát talált, melyben három pénztárcza és egy arany óráfüggelék volt. A talált tárgyakat tulajdonosuk a rendőrségnél átveheti.

— **A Gödöllő balesete.** A Magyarhorvát tengerhajózási társaság *Gödöllő* hajója, mely Fiuméből Zára felé volt utban, múlt pénteken a hajócsavar egyik szárnyát elvesztette és a szükséges javítások eszközzése végett Triesztbe ment.

— **Felismert halott.** Lapunk e hó 15-diki számában megirtuk, hogy Icsisi közelében egy ötven év körüli urinő holttestét találták ki. Minthogy kiletét nem sikerült megállapítani, a hullát lefényképezték és a veprináci temetőben tették sírba. A fényképet megküldték a fiumei, trieszti, budapesti és bécsi rendőrségnek, hogy az elhunyt nő ki-

létét ki lehessen kutatni. Az esetről a vidéki és fővárosi lapok is megemlékeztek. A múlt szombaton megjelent a veprináci előljáróság-nál *Politzer* Géza nagykorpádi földbirtokos, aki a fénykép és a vízbeült nőnél talált tárgyak alapján ráismert a halottban édesanyjára. Előadta, hogy anyja e hó tizedikén Fiuméba utazott, hogy egy szomszédos fürdőhelyben üdülést keressen. Ugy állapodtak meg, hogy a családdal táviratilag tudatni fogja, hol szándékozik megtelepedni. *Politzer* azt hiszi, hogy édesanyja önként kereste a halált. Kérésére megengedték a halott exhumálását s a holttestet a tegnapi esti vonattal Nagy-Korpadra szállították.

— **Fertőző betegségek.** Az e hó 14-étől 20-ig terjedő héten a következő fertőző betegségek fordultak elő a városban: vörheny 1, difteritisz 1, altesti tifusz 2.

— **Megszűnt sztrájk.** Mint lapunk e hó 20-diki számában megirtuk, a kőfaragó munkások és a munkaadók között megegyezés jött létre és így a két hónapig tartó sztrájk véget ért. A kőfaragó munkások követeléseibe a munkaadók beleegyeztek és kilencz órai munkaidő mellett a napibért tizenöt százalékkal emelték. Holnap a munkások ismét munkába állanak.

— **Mulatságból lövöldözött.** Tegnap este fél tíz órakor a temető mellett rövid időközben három revolverlövés dördült el. A lövésekre sok ember szaladt ki az utcára, azt híven, hogy valami gyilkosság vagy öngyilkosság történt. Később kiderült azonban, hogy egy *Sestan* Emil nevű tizennyolcz éves fiatalember lövöldözött pusztá kedvelésből. *Sestan* *Muggia* rendőr bekísérte a rendőrségre, ahol elkobozták tőle hét milliméteres kaliberű revolverét, melyben még két töltény volt. Jegyzőkönyv felvétele után a lövöldöző ifjút szabadonbocsátották.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Augusztus 21-én.

Mária Valéria, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 2643, kapitány Berberovich, Kobeből.

Augusztus 22-én.

Fabian, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1445, kapitány Loyg, Liverpoolból.

Lukia, görög lobogó alatt, tonnatartalma 564, kapitány Jerojanis, Konstantinápolyból.

Indult:

Augusztus 21-én.

Becker, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1426, kapitány Lazich, Triesztbe.

Vesta, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1107, kapitány Radoslovich, Batumba.

Jókai, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1677, kapitány Cheracci, Santosba.

Andrássy, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 939, kapitány Premuda, Valenciába.

Augusztus 22-én.

Guasco, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1297, kapitány Rottini, Marseilleba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Árpád augusztus 21-én Marseilleből Triesztbe.

B. Kemény aug. 21-én Rotterdamból Londonba.

Deák augusztus 21-én Rouenből N.-Shieldsbe.

Szent László augusztus 21-én Fiuméből Marseilleba.

Báró Fejérváry augusztus 21-én Rio de Janeiro-ból Santosba.

Indult:

Tisza augusztus 20-án Bariból Cataniába.

Adria augusztus 21-én Maltából Messinába.

Andrássy augusztus 21-én Fiuméből Bariba.

Jókai augusztus 21-én Fiuméből Triesztbe.

Báthori augusztus 21-én Messinából Konstantinápolyba.

Kassa augusztus 21-én Barcelonából Marseilleba.

Kolozsvár augusztus 21-én Swanseából Velenczébe.

Mátyás király aug. 21-én Messinából Cataniába.

Rákóczi augusztus 21-én Nápolyból Maltába.

Tibor augusztus 21-én Palermóból Civitavecchiába.

Zrinyi augusztus 21-én Nápolyból Génúába.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Első rangú iparvállalat

gyakornokot

keres. Ajánlatok „Postafiók 18“ címére helyben.

Csinosan butorozott szoba

az állomás közelében (Via Germania) 2 úr részére havi 16 forintért azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő tábláskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigoru pontosság és kiváló szakértelem. A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Via Germania 1. ajtó 7.

Cantrida fürdő és vendéglő.

Szép, árnyas kert, kitünő konyha, friss sör és bor, mérsékelt árak. Omnibus-összeköttetés minden villanyoskocsihoz.

Fürdőjegyek a villanyosvasut ka-lauzainál is válthatók.

HIRDETESEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Könyvnyomdai
műintézetTipografia
artistica**„UNIO“**„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.
TELEFON 224.**➔ SZÁLLIT ➔**

minden a nyomdászatra vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolesőbban.

➔ ESEGUISCHE ➔

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME - NEWYORK

közvetlen összeköttetés Éjszak - Amerikával

a „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

➔ 180 korona. ➔

Legközelebb gőzösök indulnak:

„Pannonia“ aug. 24-én.

„Ultonia“ szept. 7-én.

A fiumei kivándorlási iroda (Via del Pino 8.) készséggel és díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni ssándékosoknak ssükségük van.